

Προδημοσίευση

Πολύπλευρη σπουδή στη θηλυκότητα

Απόσπασμα από το νέο βιβλίο του Μίμη Ανδρουλάκη με τίτλο «Η γιορτή των αγγιγμάτων» που αποτελεί μια καταβύθιση στον ψυχο-σεξουαλικό κόσμο της γυναίκας, του οποίου ο συγγραφέας έχει υπάρξει συστηματικός και επίμονος παρατηρητής για πολλές δεκαετίες

Ολγα, Νέλλι, Έντ, Αντα, Φένια, Κατερίνα, Αλίκη, Χριστίνα, Σόνια, Κλαίρη, Αίζυ. Όλες έχουν κάτι να πουν, όλες έχουν κάτι να αποκαλύψουν. Ιστορίες γυναικών, παραλλαγές και παράφρονες νότιες πάνω στο ίδιο θέμα, τη θηλυκότητα, ένα θέμα ανεξάντλητο, που δεν «κλείνει» ποτέ. Ιστορίες γυναικών, γύρω από το τζάκι στο «Μοναστήρι», που συνθέτουν ένα πανόραμα της γυναικείας εμπειρίας και των πολλαπλών διαστάσεων της. Εδώ, η Λογοτεχνία συναντά Ψυχανάλυση και Νευροεπιστήμη, τα γονίδια και οι νευρώνες το Δουλειδί και το Φαντασιακό. Και ερμηνεύουν: ερωτική ολοκλήρωση, ναρκισσισμό, ενοχή, εξιδανίκευση και μαζοχισμό, φετιχισμό, ομοφυλοφιλία, μιμητική επιθυμία, ζήλια, απάθεια εαυτού, φοβία, εγκατάλειψη. Ένα ταξίδι με τον Μίμη Ανδρουλάκη στο μεγαλύτερο θαύμα του Σύμπαντος: στον ανθρώπινο εγκέφαλο και μάλιστα στη θηλυκή πολυτροπία του.

[...] Να, όμως, που πέρασαν τα 100 χρόνια – as τα προεκτείνουμε έστω μέχρι το 2033, γιατί έκανε σχετική δήλωση και το 1933 – κι ήρθε η ώρα να λογαριαστούμε με την εκκρεμότητα του Φρόντ για τον ψυχο-σεξουαλικό κόσμο της γυναίκας. Κάποια αναγνώστριά μου βίαια με πετάει: «Κι εσύ γιατί φημιόνας εκεί που δεν σε σπέρνουν, από πού κι ως πού αντλεις το δικαίωμα να μιλάσεις για μας, για τη θηλυκότητα;» Θα σας απαντούσα: «Ως ταπεινός, επίμονος παρατηρητής και θαυμαστής της θηλυκότητας ο' όλες της τις διαστάσεις, τις παραλλαγές και παρεκκλίσεις», αλλά υπάρχει κάτι ισχυρότερο στην περίπτωση μου: Είμαι γιος μονοδύτης, πάει να πει ασκήθηκα από την πρώτη παιδική μου ηλικία να αποκαδοκιπωώ τον ψήφου των γυναικών μπροστά στον καθρέφτη, όταν στην πρόβα μαζί με τα ρούχα τους βάζουν και τα μύδια της ψυχής τους.

Το κίνητρό μου ωστόσο για την έρευνα στο θέμα «θηλυκότητα» είναι πολύ ευρύτερο. Θα συμφωνήσετε ότι η ερμηνεία του εαυτού μας – και της ψυχο-σεξουαλικής του ουσιοτόσας –, η ερμηνεία γενικότερα της ανθρώπινης κατάστασης και του κόσμου ουσιαστά αναπόσπαστο μέρος της αέναης κίνησης για την αλλαγή τους προς το καλύτερο. Μη σκεφτείτε, λοιπόν, πως ανακάλυψα τώρα τη γυναικεία θεματολογία. Στη δεκαετία του '90 και στις αρχές του αιώνα, μια σειρά βιβλίων μου (*The Dream, Σοσιας, Μ*), *Γυναίκα (The Oydons Μέρας, Θηλυκό Πόκερ)* αποτέλεσαν επιμέρους διόδους στα πιο διαφορετικά πεδία της θηλυκότητας – έρωτας, οικογένεια, εργασία, μαθηματικά, επικοινωνία, ρίσκο, Ηγεσία. Ανέλαβα τότε τη δέσμευση-τάμα να συγγράψω ένα γενικότερο βιβλίο για τον ψυχο-σεξουαλικό κόσμο της γυναίκας,

κάτι όμως που υποχρεώθηκα να αναβάλω για δύο δεκαετίες.

Πρώτον, γιατί ξεκινούσε η Αποκωδικοποίηση του Γονιδιώματος, ενώ γινόταν ευρύτερα κατανοητή η νευροπλαστικότητα του εγκέφαλου, δηλαδή η ευπλαστικότητα, αυτομεταβολικότητα και αυτοαναγέννηση των νευρωνικών του κυκλωμάτων και των συναπτικών τους συνδέσεων. Επίσης υπέθετα ότι έρχεται μια νέα ωρίμαση και δημιουργική αναθεώρηση της ψυχαναλυτικής θεωρίας. Την οριστική απάντηση αν επιβεβαιώθηκαν ή όχι αυτές οι προσδοκίες θα την έχετε στο τέλος του βιβλίου. Προτρέχω ωστόσο και σας αποκαλύπτω: Υπήρξε μεγάλη επιστημονική πρόοδος, αλλά... αδιαφοροποίητη ως προς το φύλο! Επιστήμη και κουλτούρα δικώς φύλο ή μάλλον με δυσφορία φύλου. Ο «δικαιωματισμός», ιδιαίτερα στη «γούο» εκδοχή του, αυτοπαγευτικέ και εξαφάνισε τα φύλα, θεωρώντας τη θηλυκότητα ντεροντέ θέμα της μεταπολεμικής καταναλωτικής εποχής της Δύσης, με εμβληματικές μορφές τη Μαίριλυν Μονρόε και την Μπριζίτ Μπαρντ! Δεύτερη αιτία που ανέβαλα ήταν οι ψυχοφθόρες δικαστικές και άλλες περιπέτειες του ερωτικού κι αλληγορικού *Μ*, απροσδοκίτες και απολύτως παράλογες.

Και τρίτη και κυριότερη, η έγκαιρη πρόγνωση μου για την επερχόμενη Μεγάλη Καταιγίδα,

ΜΙΜΗΣ ΑΝΔΡΟΥΛΑΚΗΣ
Η γιορτή των αγγιγμάτων
Εκδόσεις Πατάκη, 2025, σελ. 288, τιμή 14,90 ευρώ
• Το βιβλίο κυκλοφορεί την Πέμπτη 27 Νοεμβρίου.

Μίμης Ανδρουλάκης

τη Μεγάλη Κρίση η οποία αλλάζει ριζικά τις πνευματικές μου προτεραιότητες. Οπότε ήρθε στην ώρα του, τώρα, το βιβλίο *Η γιορτή των αγγιγμάτων*, η δική μου σπουδή στη θηλυκότητα. Είχα προγραμματίσει το βιβλίο αυτό να αποτελείται από δύο μέρη. Στο πρώτο θα αφηγούμουν ιστορίες γυναικών από βιωμένες εμπειρίες, όχι ουσιειδείς φαντασιώσεις. Στο δεύτερο θα αναζητούσα τον μίτο στον Λαβύρινθο του ψυχο-σεξουαλικού κόσμου των γυναικών με τη γλώσσα της Ψυχανάλυσης και της Νευροεπιστήμης. Απευθύνθηκα, λοιπόν, τώρα, μεταξύ άλλων, στον παλιόφιλο Χάρη, καθηγητή της Νευροχειρουργικής, τον «γιο του καφετζή», και του ζήτησα μιουσαστεια μιουσοσβαρά να μου δανείσει μερικές ιστορίες του από τη «μαύρη ήπειρο», όπως αποκαλούσε τη γυναικεία ψυχολογία ο Φρόντ.

«Χάρη, δεν θέλω όνειρα, αν και μπορεί να αποκαλύψουν μεταμφιεσμένες επιθυμίες. Η γλώσσα τους όμως είναι συμβολική και θα μπλέξουμε στις αποκρυπτογραφώσεις. Δεν θέλω τώρα ούτε ψυχωκίες ούτε ακραία διαστροφικές περιπτώσεις».

«Μα οι διαστροφές είναι το αλατοπίπερο».

«Ασφαλώς αναζητούμε πάντα την αλληλουχία φυσιολογικού-παθολογικού, αλλά το διοστραμμένο σενάριο πάσκει από φαντασιωτι-

κή ένδεια, ο λόγος του υποχωρεί μπροστά στη σκηνοθετική τελετουργία, στις στερεότυπες, επαναλαμβανόμενες φράσεις-φρετίκ».

«Και ποιες γυναίκες ποτέ τις διαθέτουν φαντασιωτικό πλούτο και θα μας επιφυλάξουν απροσδόκίτες καταστάσεις;»

«Σ' αυτό το συγκεκριμένο βιβλίο θέλω να "μιλήσουν" αβίαστα, χωρίς εξωτερικό καταναγκασμό οι ασυνείδητες φαντασιώσεις. Να "βγει" το Δουλειδίτο απεριόριστο, δικώς σοβαρή εξωτερική πίεση, λόγω κάρη από ακραία φτώχεια, κοινωνική ταπεινώση, μετανάστευση, εξάρτηση από ουσίες, κακοποίηση, καθυστερήσει. Αυτή τη φορά δεν θέλω γυναίκες του Τραγικού Κύκλου: ούτε «Κλυταιμνήστρες», «Ελένες», «Ηλέκτρες», «Πηνελόπες», ούτε προπαντός «Μήδεις». Κι ως κυρίαρχον οι τελευταίες στην επικαιρότητα με τις βρεφοκτονίες τους. Ούτε γυναίκες-θύματα, ούτε γυναίκες θύτες. Θα κάνουμε αφίρσηση από την πιο σκληρή κοινωνική πραγματικότητα και θα συγκεντρωθούμε σε γυναίκες με προσόντα, καλλιέργεια, ανεξαρτησία, ως πούμε κανονικές γυναίκες της "μεοιας τάξης».

«Το κατάλαβα, αλλά μη μας οφίγγεις τα λουριά».

Οι αναγνώστρες, οι αναγνώστες θα κρίνουν βέβαια αν το Δεκαήμερο στο «μοναστήρι» υπήρξε δημογραφικό, αλλά είμαι σίγουρος πως καθενιά τους, καθένια τους θα παρακινήσει να θυμηθεί και ίσως, μ' έναν καφέ, μ' ένα ποτήρι κρασί, να αφηγηθεί στις συντροφικές του τις δικές του βιωμένες εμπειρίες, οπότε θα πολλαπλασιάσουν σε πολλές χιλιάδες τις ιστορίες των γυναικών αυτού του βιβλίου, κατά το θαύμα των άρτων στον Γάμο της Κανά. Οι αφηγητές, γυναίκες και άντρες, μες στην εναλλαγή τους ανέδειξαν λεπτές περιοχές του θηλυκού φαντασιακού. Ο Χάρης, ο καθηγητής, ήταν μια έκπληξη. Αυτοοσιτώνεται στο κοινό ως «γιος του καφετζή» με μια σπάνια περίπτωση γυναικείας ομοφυλοφιλίας από τα παιδικά του χρόνια στον γενέθλιο τόπο, το κυκλαδίτικο νησί του. Εξοκός οικοδεσπότης, αλλά... μου επιβεβαίωσε πως στο μυαλό και του πιο ορθολογικού και σοβαρού ανθρώπου παρεμφερές μερικά θεσπάλαβα δευτερόλεπτα που τον σπρώχνουν να βγαίνει από τον εαυτό του και να κάνει ανεξήγητες πράξεις.

Τονίζω το ίσως και απευθύνομαι ιδιαίτερα στους φίλους που στοιχημάτιζαν πως το βιβλίο μου του 2025, το επόμενο μετά την *Αυτοβιογραφία* μου, θα είχε ως θέμα την Τεχνική Νομισμολογία. Το χάσατε το στοιχημα! Όταν οι πολλοί εκστασιάζονται με τη μόδατη εκδοχή της ΤΝ, εμείς στρεφόμεστε με δέος στον μεγαλύτερο θαύμα, στο απροσμέτρητο Σύμπαν, στον ανθρώπινο εγκέφαλο και μάλιστα στη θηλυκή πολυτροπία του.